

SIRAČ: KRATKA RATNA KRONOLOGIJA 1991. -1992.g

Pripreme za vođenje oružanog otpora na siračkom području započele su već 5.5.1991.g. kada je formiran prvi Krizni ratni štab, a prva naoružana postrojba osnovana je dan kasnije.

Početak oružane agresije možemo smatrati dan 19.7. kada su u Purnici, iz mučke zasjede ubijena 2 pripadnika MUP-a, a 5 ih je ranjeno. Tim činom započinje 9 mjesечно ratno stanje za Sirač i okolicu.

Sve eskalira, kada su 19.8. policajci srpske nacionalnosti iz postaje u Daruvaru odmetnuli se i kao taoce uzeli 5 hrvatski policajaca, oružje i vozila. Od tog trenutka pod oružanu okupaciju stavljeni su sva sela naseljena srpskim stanovništvom. Postavljaju barikade, straže, i prekidaju sve komunikacije i otpočinju stalni minobacački i topnički napadi sa žrtvama i razaranjima na daruvarskom području.

1.9.'91.g pala je i prva siračka žrtva, kada je naš vozač saniteta ubijen iz zasjede, pri izvlačenju ranjenika u Doljanima.

2.9. okupljaju se prvi dragovoljci u Daruvaru, a 13.9. osnovana je 1. Satnija ZNG Daruvar, koja kasnije prerasta u 52. Samostalni bataljun.

Prvi minobacački napad na Sirač je 16.9. dok se vode žestoke borbe za vojarnu „Polom“, koja je sljedeći dan osvojena uz nove civilne i vojne žrtve i neselektivno razaranje.

24.9. iz pravca Barice pokušao je napad neprijatelja na Sirač, kojeg su odbili pripadnici ONZ-a i mjesnih straža.

29.9. uspješno je izvedena akcija čišćenja i oslobađanja Miljanovca.

7.10. bačene su prve kazetne bombe iz aviona JNA na Sirač.

I dalje se izmjenjuju svakodnevni minobacački i zračni napadi na našem području, pa tako i 8.10. traje cjelodnevni minobacački napad i na Sirač. Svi neprijateljski napadi su na civilne ciljeve, jer u Siraču nije bilo vojnih objekata niti stacioniranih vojnih snaga.

16.10. u ponovljenim zrakoplovnim napadima avijacije JNA pogibaju 2 žene, a jedna je teško ranjena, ponovno uz velike materijalne štete.

Minobacački napad na Sirač nastavlja se 9.11. i 11.11. cijeli dan, uz pokušaj pješačkog napada na Doljane, koji je uspješno odbijen.

Zatim 16.11. cijelo poslijepodne traju minobacački napadi kombinirani sa borbenim djelovanjem zrakoplova JNA.

Dan poslije ponovljen je pješački napad na Baricu koji je uspješno odbijen, ali uz jednu poginulu osobu. Tog 17.11. u Daruvaru je i formalno osnovan 24. Mješoviti topnički divizion, a koji već 2 mjeseca djeluje svojim topništvom po neprijatelju. Tih dana MAD uspješno tuče po protivničkim položajima u Pakranima, Bijeloj, Borkima i Markovcima, što je značajno za našu obranu. Ti dani, osim velikih borbi i stradavanja, bili su izuzetno psihički teški zbog saznanja o padu Vukovara, nije više bilo glasa Siniše Glavaševića u eteru radija, ali svi smo slutili da se tamo događa najveće moguće zlo. Osim depresije i tuge zbog Vukovara i Škabrnje, ta saznanja dala su nam još veću snagu i motivaciju.

26.11.'91.g. osnovana je i prva postrojba siračka 4.četa 52. Samostalnog bataljuna Daruvar.

13.12. počinje oslobađanje novih područja, pa su očišćena neprijateljska uporišta i u Pakranima i Bijeloj, od kuda su 4 mjeseca minobacačima i topništvom razarali Sirač i okolicu, a linija obrane je pomaknuta dalje, da bi se akcije čišćenja uspješno nastavile u selima Donji, Srednji i Gornji Borki, iz kojih se neprijatelj panično povukao i ostavio znatne količine oružja, streljiva i ratne opreme, a linija bojišta je pomaknuta duboko u planine Papuka.

Zbog toga su već nekoliko dana trajali strahoviti topnički i minobacački napadi na Sirač, pa je 16.12. ponovno palo preko 100 projektila, a 1 osoba je poginula. Tog dana pokušaj je napada za oslobođenje Grahovljana od kuda se neprestano tukao Sirač i okolica, ali naše snage naišle

su na minska polja i jaku pješačko-topničku obranu terorista. Tog 16.12. još jedan naš vojnik je poginuo, a 14 ih je ranjeno.

20.12. ponovno počinje akcija oslobađanja Grahovljana, ali zbog snažnog otpora topništvom iz ukopanih položaja, i zračnih napada zrakoplova koji stalno raketiraju položaje naše vojske te ponovno bombardiraju Sirač, naše snage primorane su na povlačenje u Sirač. Pri prolasku kroz mjesto, zasipani su projektilima sa neprijateljskih položaja. Bio je to do tad najcrnji dan za naše branitelje, jer je 5 vojnika i 2 civila poginulo, a 26 je ranjenih.

22.12. u rano jutro, počeo je jak kombinirani pješačko-topnički napad okupatora na Sirač, koji je ponovno uspješno odbijen, da bi 5 dana kasnije, velikom koordiniranom akcijom Grahovljani, kao najtvrdje okupatorsko uporište, konačno bili oslobođeni. I u toj akciji 2 naša vojnika su poginula u minskom polju pri pokušaju izvlačenja njihovog topa.

Nakon pada mnogih uporišta, počeo je njihov paničan bijeg sa položaja Papuka i Psunja, prema Okučanima i Bosni.

I dalje se nastavljaju teška bombardiranja Daruvara i okolice, najviše raketnim i sidrenim bombama iz zrakoplova JNA, tijekom 12. mj. 91. I 1. mj. 1992. god.

3.2.'92.g. naš 52. Samostalni bataljun preuzima dio nove linije bojišta kod Pakraca, najviše zbog osiguranja sela Kusunje, bivšeg velikog terorističkog uporišta, i okolnih terena.

Sirač i dalje trpi iznenadne i teške napade dalekometnim i raketnim topništvom iz dubine njihovih položaja, pa je tako Sirač u 3. mj. 1992. bombardiran 21., 22., 23., i 25. ožujka, da bi se napadi prenijeli i u 4. mjesec 1992. godine.

Ponovno smo doživjeli dalekometne topničke napade i raketiranje iz VBR-a još i 4., 6., te 13. travnja, kada je i poginula još jedna civilna osoba u posljednjem direktnom napadu na Sirač, 7 mjeseci nakon pogibije prvog siračkog branitelja.

3.7.1992., poslije 5 mjeseci, 52. Samostalni bataljun zajedno sa naoružanjem povlače se iz Kusunja i sa linije obrane koju su uspješno čuvali i sačuvali na pakračkoj bojišnici.

15.7.'92., godinu dana nakon početka agresije na Sirač, postrojbe UNPROFOR-a preuzimaju potpunu odgovornost za „Sektor Zapad“.

Naravno da su se naši dečki nastavili boriti i nažalost ginuti i stradavati i dalje, u akcijama „Južno bojište“, „Bljesak“, „Oluja“, i u svim ostalim bitkama diljem zaposjednutih dijelova Hrvatske.

U ovoj maloj kronologiji spomenuli smo samo neke od najtežih i najvažnijih datuma i događanja na području Sirača i okolice tijekom obrambenog domovinskog rata.

Sirač, 26.11.2011.g.

Podatke prikupio, obradio i sastavio kronologiju:

Dragutin Pavičić